

Памѣтникъ въ гр. Видинъ за
падналитѣ офицери и войници
въ Сърб.—Бълг. война 1885.

Monument à la memoire des officiers
et soldats tombés dans la guerre
Serbo—Bulg. de 1885.

Магистърска програма “Възраждане и памет”

Свободно избираем спецкурс **Българо-сръбски политически и културни отношения през XIX век**

Лектор:

проф. д-р
Пламен Митев
ас. Ваня Рачева

Първа среща:

Дисциплината

Дисциплината изследва историята на българо-сръбските отношения в Османската империя и контактите на българите с австрийските сърби през Българското възраждане. Освен лекционни четения, в курса се предвижда семинарна работа с източници и изследване на детайлни проблеми. Този подход цели задълбочаване на уменията на студентите за издирване на източници и литература под практическото ръководство на преподавателите. Занятията се водят в десет тематични модули, разделени поравно между двамата лектори.

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ”

ИСТОРИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ

Катедра по История на България

Магистърска програма „Възраждане и памет”

ПРОГРАМА

на свободноизбираем спецкурс

Българо-сръбски политически и културни отношения през XIX век

Учебният план е утвърден на Академически съвет с протокол № 1/15.10.2013 г.

Дисциплината *Българо-сръбски политически и културни отношения през XIX век* се занимава с историята на българо-сръбските отношения в Османската империя и с контактите на българите с австрийските сърби през периода на Българското възраждане. Занятията се провеждат в десет основни тематични кръга. Освен лекционни четения, в курса се предвижда семинарна работа с източници и изследване на детайлни проблеми. Този подход цели задълбочаване на уменията на студентите за издирване на източници и литература под практическото ръководство на преподавателите.

Изисквания за работа и оценка: Акцентът е поставен върху стимулиране индивидуалните умения за анализ, съпоставка, критично мислене и писане чрез самостоятелното разработване и публична защита на теза по избрана от студентите тема. Форматът на изпита е писмен. Студентът избира да разработи една самостоятелна тема между четири варианта: критичен анализ на публикуван източник, отговор на проблемен въпрос, есе по зададена тема или рецензия на издание по темата на курса. Курсовата работа и публичната ѝ защита формират 60 % от крайната оценка; останалите 40 % са от участие в тематичните дискусии в часовете.

Теми (всяка тема е 6 учебни часа):

I. Статут и институционално развитие на княжество Сърбия до 1878 г.

II. Формиране на българо-сръбската политическа граница: 30 и 70-те г. на XIX в. Сърбия и диоцеза на Българската екзархия

III. Отпечатване на български книги в сръбски печатници и журналистическо сътрудничество

IV. Българи ученици в сръбските училища и сръбски учители в българските земи. Случаят Константин Огнянович

V. Българи на служба на сръбските князе и на сръбската държава (Михаил Герман, братя Мустакови, Михаил Георгиевич, Панто х. Стоило и др.). Сръбска агентурна мрежа сред българите – казусът Стефан Веркович

VI. Сърбия и селските въстания в западните български земи от първата половина на XIX в.

VII. Русия и българо-сръбските отношения през 60-те години на XIX в.

VIII. Български центрове в Сърбия

IX. Сърбия и българското националноосвободително движение (1856 – 1875)

X. Сърбия и българите в Източната криза (1875 – 1878)

Литература

Забележка: Посочената литература е само примерна и подлежи на допълване и конкретизиране в зависимост от предпочитанията и избора на студентите.

Бойчева, В. Сравнителна характеристика на българското и сръбското училище в първата половина на XIX век. – ГСУ Филолог. факултет, 1975, т. 58

Бойчева, В. Отпечатване на български книги в сръбски печатници през 1833 – 1859 г. (По документи и материали из сръбските архиви). – Изв. на Народната библиотека „Кирил и Методий”, 1976, т. XIV (XX)

Грађа за историју бугарског народа из Архива Србије. I (1820 – 1856). Ур. К. Џамбазовски. Београд, 1987

Дамянов, И. Нишкото въстание през 1841 г. и европейската дипломация. София, 1992

Данова, Н. Образът на гърците, сръбите, албанците и румънците в българската книжнина. – В: Връзки на съвместимост и несъвместимост между християни и мюсюлмани в България. София, б.г., 57–135

Документи за Българското възраждане от архива на Стефан И. Веркович. 1860–1893. Съст. Д. Велева и Тр. Вълков. София, 1969

Игњатовић, Ђ. Прилог проучавању Вукових веза са бугарима. – В: Ковчежић. Прилози и грађа о Доситеју и Вуку. Књ. VI. Београд, 1964, 64–89

История Балкан: Судьбоносное двадцатилетие (1856 – 1878 гг.). Москва, 2013

Каниц, Ф. Дунавска България и Балканът. Историко-географско-етнографски пътеписни проучвания от 1860 до 1879 г. Пр. от нем. М. Матлиев. Второ прераб. изд. Т. I. София, 1995; Т. II. Пр. от нем. Петър Г. Горбанов. София, [1995]; Т. III. Пр. от нем. Петър Г. Горбанов. София, [1995]

Касабов, И. Моите спомени от Възраждането на България с революционни идеи. Съст. Ц. Билярски. София, 2009

Конев, Ил. Българо-сръбски литературни взаимоотношения през XIX в. (До Освобождението). София, 1964

Конев, Ил. Българското възраждане и Просвещението. Т. III. Ч. II. Българският образ за Гърция, Хърватия, Румъния, Черна гора, Сърбия. София, 2003

Конев, Ил. Вук Караджич за българите и европейската българистика. София, 2007

Маждракова-Чавдарова, О. За легално-политическите начинания след въстанието в Северозападна България от 1850 г. (Предпоставки, факти, предположения). – Исторически преглед, 2014, № 1 – 2, 107–140

Макуљевић, Н. (приред.). Сакрална топографија Неготинске Крајине. Неготин, 2012

Манолова-Николова, Н. За освобождението на Трън и Брезник (1878 – 1879). – В: Сб. 120 г. от Освободителната война и Плевенската епопея. Враца, 1998, 147–151

Манчев, К. Сърбия и сръбско-българските отношения 1804 – 2010. София, 2014

Митев, П. Създаване и дейност на „Българския революционен комитет – 1875 г.“. София, 1998

Митев, П. Дискусионни и нерешени въпроси по въстанието от 1850 г. – Българско Възраждане. Идеи, личности, събития, 2010, т. 12, 216–228

Митев, П. Панайот Хитов и Заарското движение от 1875 г. – Родина, 1997, кн. 1 – 2, 155–165

Москва – Србија. Београд – Русија. Документата и материјали. Т. 2. Друштвене и политичке везе 1804 – 1878. Приређивачи М. *Јовановић* и др. Београд / Москва, 2011

Рачева, В. За благотворителната дейност на българската емиграция от Букурещ през първата половина на XIX в. – В: Дарителство и взаимопомощ в българското общество (XVI – началото на XX в.). София, 2003, 153–192

Рачева, В. Хайдут Велко Петров(ич) на синура на българо-сръбските политически отношения в зората на балканския национализъм. – Минало, 2008, бр. 4, 32–43

Рачева, В. За един *агент* на княз Милош Обренович. Или щрих от политическата кариера на Димитър Мустаков. – В: Балканските измерения на фамилията Мустакови. Сборник с материали от международна научна конференция Габрово, 18 – 19 септември 2007. София, 2008, 200–238

Рачева, В. Сърбия в края на 20-те и началото на 30-те години на XIX век: от османски пашалък към автономно наследствено княжество. (Сборник с документи „Поречки магистрат“). – Српске студије, Београд, 2013, кн. 4, 353 – 363

Самарџић, М. Европа и обележавање граница Србије (1878 – 1879). Монографије кн. 47. Нови Сад, 2006

Самарџић, М. Од Сан Стефана до Сливнице. Србија против Бугарске (1878 – 1886). Монографије кн. 47. Нови Сад, 2008

Семеен архив на Хаджитошеви. Т. I (1751 – 1827). Съст. К. Възвѣзова-Каратеодорова и др. София, 1984; Т. II (1827 – 1878). Съст. В. Тарашоева и др. Враца, 2002

Србија 1878. Документи. Приред. Михаило Војовдић и др. Коло LXXI, кн. 473. Београд, 1978

Стојанчевић, В. Кнез Милош и Источна Србија (1833 – 1838). Београд, 1957

Стојанчевић, В. Србија и ослободилачки покрет на Балканском полуострву у XIX веку. Београд, 1990

Трайков, В. Раковски и балканските народи. София, 1971

Хитов, П. Фамилиарни забележки. Спомени (XVIII в. – 1877 г.). Съст. В. Антонова, И. Жейнов. Русе, 2003

Шарова, К. Архивите на Югославия и значението им за българската историческа наука. – Изв. на държавните архиви, 1965, т. 9, 155–171

Шарова, К. Втората българска легия в Белград (1867 – 1868). – В: Сб. В памет на акад. Михаил Димитров. Изследвания по Българско възраждане. София, 1974, 445–503

Шарова, К. Любен Каравелов и българското освободително движение (1860 – 1867). София, 1970

Шарова, К. Любен Каравелов и Светозар Маркович за освобождението на южните славяни. Паралели. – В: Светозар Марковић и Лъубен Каравелов у контексту словенские књижевности и културе. Београд, 1992, 53–72

Цамбазовски, К. Привредне везе бугаре Кнежевином Србијом у доба кнеза Милоша Обреновића и уставобранитеља. Београд, 1986

Jagodić, M. Failed Conspiracy: Organization and Preparation of the Serbian Uprising against Ottoman Rule in 1840 – 1841. – Limes, 2015, broj 3 The Bicentennial of the Congress of Vienna 1815: Legitimacy on the Periphery, 39–64

Јагодић, М. Србија и Стара Србија (1839 – 1868). Наслеђе на југу. Библиотека Полихистор, књ. XV. Београд, 2016

© Изготвили: проф. д-р Пл. Митев, ас. Ваня Рачева